

II.

Perzijani.

Perzijani tudi, kakor Turki, zakone sklepljejo ali na vse žive dni, ali le na nekoliko časa, ali pa imajo sužnjice, in tudi v Perziji se to godí s pomočjo pooblaščenstva, zato ker se ženin in nevesta ne smeta videti.

Ženinova roditelja prideta v hišo nevestinih roditeljev. Ženina samega pripeljejo sorodniki. Nevestin oča ga objame in odpelje v izbo, kjer je odločeno, da sklenejo pogodbo, in odide. V tej sobi sta prokuratorja in duhoven. Nevesta in mnogo ženstva pri njej je v sosedni sobi, v katero so duri odprte le na pol, da ni mogoče videti, kedo je v sobi. Nevestin prokurator se obrne v izbo, kjer je nevesta, in spregovori: „Jaz J., prokurator, Vaš pooblaščenec, sklepljem Vas z J. Torej boste stanovito njegova soproga vsled odločene dote.“ Drugi prokurator pa odgovori: „Jaz J., prokurator, pooblastil me je J., spremljem v njegovem imeni žensko J., ki mu je pričujoči prokurator dal jo vsled obljubljenе dote.“

Po tem odgovoru nevesta potrdi, da „da“, to potrditvo pa zapečatijo in nevesti dadé, da jo shrani.

Perzijani najraji svatujejo pod ženinovo streho. Svatba traja po deset dni. Desetega dne ženin dobí nevestino veno. To veno so nevestina oblačila, drage kovine, domače posodje in orodje, sužnji in obrezanci. Vse to nesó na mnogih velblodih, ki jih spremlja godba, radi pa izposojajo vsakojako posodje, orodje in prazne kovčege, da je le sprevod večí.

Nevesto ponoči sè zavojem ogrnjeno peljejo na ženinov dom, spremlja jo godba, spremljate dve ženski.

III.

Današnji Grki.

Ta narod ima ta obred, da si nevesta in ženin odbereta kuma in kumo (botra in botro), nekatera imata celó tri ali štiri kume.

Pop ženina in nevesto sprejme in pozdravi pri cerkvenih vratih in povpraša, ali se hočeta pozakoniti, potlej pa oba pelje v cerkev pred oltar, položi jima na glavo venec iz listnate trte — venec, okrašen s trakovi. Ženinu dáde zlat, nevesti pa srebern prstan in več, nego tridesetkrat zamení ta prstana.

Po tem obredu pristopita kum in kuma, pa tudi tako menjata prstana. Če se ženin ali nevesta skuja, kuma vzameta mladima zasnubencema vence z glave, primejo se za roke in nekolikokrat idó na okrog v cerkvi, občinstvo pa nevesto in ženina pestí in brca.

Če je vse v redu, pop vzame nož v roko in odreže nekoliko podolgovatih kosov kruha, dene kose v skledo, vlije ná nje vina, sam zaužije kos, potlej pa dáde tega kruha najpopreje nevesti, potlej ženinu, naposled pa vsem navzočnim. Ženin, ko ja duhoven blagoslavlja, poljubi nevesto in oba imata vsak v svoji desnici gorečo svečo.

Po teh obredih svatujejo: jedó, pijó, popevajo in plešejo. Če slučajno kedo pride pod streho, prinesó mu vode, da si omije roki, — otiračo, da se obriše, in dati mora nekoliko grošev, potlej pa ga posadé za mizo, da svatuje in veseli se z njimi vred.

Politične stvari.**Medvedova koža.**

Pod naslovom „das Bärenfell“ je sedanji politiški položaj evropski naslikal poslednji list du-

najske „Reform“ tako, da se o tej sliki menda ne more reči, da ni podobna sedanji Evropi. Da glavni predmet tej sliki je Turčija, ki je oni „medved“, katerega koža utegne, kedar pride do razdelitve te kože, velike prekucije v Evropi vneti, vidi se na prvi pogled. „Reform“ tako le piše:

„Medvedove kože ne gre razdeliti poprej, dokler ni medved ubit“ — se glasi znan pregovor. Ljudje pa mnogokrat pozabijo na ta modri nauk, potem pa se čudijo, če se je stvar drugače zasukala, kakor so mislili.

Pri banketu časnikařev v Lvovu je unidan nekdo napitnico naredil: „da se vidimo v Varšavi“. Ta napitnica je bila z burnim entuzijazmom sprejeta, in brž je drug Poljak povzdignil napitnico, v kateri je Poljake imenoval „Nj. veličanstva najzvestejše puntarje“.

Take izjave slišati, si pač ne moremo kaj, da ne bi rekli, da tudi Galicija ima svoje šoviniste.

Oglejmo se zdaj malo po svetu in prevdarimo sanjarije Poljakov.

Ne dá se tajiti, da so se nad Evropo vlegli težki črni oblaki in da utegne vsak hip pričeti se grom in blisk.

Rusija je po berolinski pogodbi bila hudo žaljena, katera je v Turčiji vstvarila razmere, o katerih so morda diplomati mislili, da se bodo vsaj kakih 10 ali 20 let držale. A o tem so se diplomati prav hudo zmotili. Turčija je uže mnogo let bolnik na smrtni postelji.

Da je Rusija, ki je po miru, ki ga je s Turčijo sklenila v sv. Štefanu, vse pripravila na to, da bi polastila se Carigrada in tudi bližnjih turških dežel, bila najhujše žaljena s tem, da so jej evropske vlade prekrižale ta njen namen, razume se samo po sebi. Ako bi ne bila uže po dveletnem boji toliko trpela, lotila bi se bila boja na življenje in smrt zoper vso Evropo rajši nego da je odpovedala se tako gotovemu cilju. Al Rusija tudi dobro vé, da se tolikim slin cedé po tem plenu in da se le o tem ne morejo pobotati, kakó bi ga razdelili. Saj jej je bilo prej uže znano, da po berolinskem shodu bodo se prikazala še vprašanja, o katerih se jej utegne posrečiti, da razkolje Evropo. Od tod poskušnje, zvezati se s Francosko, katere se sicer tajé, pa so vendar resnične. Rusija in današnja Angleška imate isti cilj: Turčijo vreči iz Evrope in mislite, da se bote lahko sporazumeli, če se obé očitno in pošteno odveste Carigrada. Al ena drugi ne upa prav, vrh tega se Angleška pa še za svojo Indijo boji. Zato se še ne vé, ali bote šli druga z drugo, vendar pa zdaj delate obe skupno na propad Turčije.

Francoska cinca, ker ljudstvo hoče imeti še mir in zato mora vlada še omahovati. Vendar Francozi so ljudstvo, katero se lahko vname, in kdor mu bo o pravem času pravo besedo rekel, imel bo Francoze na svoji strani, kajti če bode vse v vojski, tudi oni ne bodo za pečjo ostali.

Laška je kakor ropna zver na preži; vrgla se bo tje, kjer bo videla za-se največ dobička. Vlada Savojska je imela zmerom tako politiko, in prav ta politika jej je silno veliko nesla.

Nemčija je ta hip najveljavnejša država v Evropi, Avstrija pa leto dni njena zaveznica. Ni ga dvoma o tem, da ti državi skup bi mogli spustiti se v boj z vso drugo Evropo brez strahú premaganima biti. A vojna sreča je v božjih rokah, in kdor ima srečo, njegova je nevesta.

Oglejmo si Avstrije stanje natančneje in videli bomo, da avstrijski in ruski interesi tu hudó skup trkajo. Avstrija ne more pustiti, da bi se jej reka Donava, glavna žila cesarstva, spodvezala, in mora iskati kraja, kjer more do morja. Akoravno je vzhodnja obal

jadranskega morja avstrijska, je vendar to bregovje po našem političnem stanju popolno le na desni strani nam, tudi na čelu, na sprednji strani moramo imeti izhod na morje. Takih krajev je pa tu veliko, zaradi katerih se zadevamo ob ruske interese.

Poljaki pa s svojega „poljskega stališča“ vidijo le to, da bi razpor utegnil gnati Avstrijo do vojske, in vidijo na daljnem političnem obzoru uže solnce „poljskega vstajenja“. Do tje pa je še dolga dolga pot! Avstrija, kakor zdaj kaže, ne bo nikdar sama in brez varne in gotove zveze pričela boja z Rusijo, ker, če bi bila sama, bila bi za hrbtom v silno veliki nevarnosti.

More li Avstrija si zdaj uže gotova biti, da bode z Nemčijo vštric mahnila po Rusiji? Ne, nikakor ne! Veliko bo še steklo vode po Savi, predno se bodo razmere tako zasukale. Nemški cesar Viljem je uže več ko 80leten starček, prijateljstvo do Rusije mu je na srce priraščeno; mladih nog še se je bojeval z Rusi vštric proti Napoleonu, njemu in Prusom so bili Rusi najzvestejši prijatelji, to pa se ne dá sleči kakor roko-vica. Cesar Viljem je kot nadpoveljnik nemške vojne slavno dovršil vojsko zoper Francosko. Ga bo li zdaj volja, svojo slavo v boji z Rusijo staviti v nevarnost? Mi smo te misli, da bi se moralo kaj posebnega zgoditi, da bi starček še meč iz nožnic potegnil.

Brez velike vojske, katere se polagoma bode udeležila vsa Evropa, ne bode se definitivno rešila osoda Turčije, in mir se bo sklenil še le, ko nobeden nič več mogel ne bo.

Nam se tudi zdi, da se bodo med to vojsko zaveze menjale, in da po velikem miru se bo človeštvo evropsko drugače vredilo za razvoj. Je li ta naša misel prava ali ni (razsodila bo prihodnost), toliko je gotovo, da so Poljski sanjači sedanjim razmeram daleč spredej, če dunajskim časnikarjem napivajo „na svidenje v Varšavi“ in če nek drug tak sanjač Poljakom odzdravlja, da so „Nj. Veličanstva najzvestejši puntarji.“

Veliko prezgodaj je tedaj dandanes uže na kose rezati „medvedovo kožo“, dokler „medved“ ni še ubit!

Mnogovrstne novice.

* *Trgovina svetá dandanes in pred 100 leti.* Nek francosk časnik oglašá sledeče, jako zanimive statistične podatke o stoletnem napredku pridelkov in izdelkov najmenitnejših stvari trgovine celega svetá. Se ve da do pičice se ne dado te številke dokazati, vendar utegnejo resnici blizo biti.

	l. 1780:	l. 1880:
Blagó:		
oglja, ton *)	10,000.000	300,000.000
železa „	150.000	15,000.000
jesiha „	40.000	3,000.000
pavole „	50.000	1,500.000
volne „	200.000	5,500.000
kave „	100.000	500.000
čaja „	75.000	150.000
tobaka „	100.000	600.000
papirja „	10.000	500.000
zlata, dolarjev **)	15,000.000	100,000.000
srebra „	30,000.000	80,000.000
piva, galon ***)	2:000,000.000	30:000.000.000
vina „	1:500,000.000	2:000,000.000
šivalnic, komadov	—	1,000.000
ur „	50.000	2,500.000
knjig „	3.000	200.000

*) 1 tona je 20 dunajskih centov.

**) 1 dolar je po naše 2 gold. 10 kr.

***) 1 galona je 2 bokala.

* *Za 100 postrv 12 najlepših arabskih konj* je nedavno dal turški sultan nemškemu cesarju. To se je zgodilo tako-le: Sultan se je uže nekaterekrat prikupiti hotel nemškemu cesarju Viljemu s tem, da mu je poslal kako darilo. Cesar Viljem mu je povrnil nedavno te darove s tem, da mu je poslal 100 najlepših postrv in nekoliko ribjih iker in pa manjših postrvic iz nemških ribnikov, vedé, da so postrvi sultanu jako priljubljena jed. In za to darilo mu je sultan, kakor gori rečeno, poslal 12 najizvrstnejših arabskih kónj, katerih vsak je več 1000 gold. vreden. — Sultan bi pač bolje storil, ako bi toliko denarja razdelil med siromaško svoje ljudstvo!

* *Drago vino.* Ladislav Mezössi, vinogradnik v Madu na Ogerskem, prodal je nedavno vedro tokajskega vina od l. 1861. za 1030 gold., kupci bili so štirje magnati magjarski. Možje morajo denarja imeti ko čepinj.

Naši dopisi.

V Gorici 2. okt. — Blagoslavljanje veteranske zastave jutre na Rójjicah (blizo železnične postaje) bo kaj posebnega. Ves véliki prostor okoli vojaške kapele je primerno zagrajen in z zastavami okinčan. Povabljenec je mnogo — domačih in vnanjih; med njimi tudi namestnik primorski, baron De Pretis. Botro presvetlo cesarico bo namestovala gospá baronovka Rechbachova. Blagoslavljali bodo zastavo častni ud veteranskega društva — duhovni veteran prečastiti kneznadškof dr. Andrej Gollmayr; maševal pa bode gosp. prošt dr. Valussi. Tisti trenutek, ko bode predsednik veteranskega društva, gosp. major Karol vitez Catinelli, končaval svoj ogovor z „živio“-klici cesarju, bode naznanjalo streljanje in slovesno zvenenje v bližnjem Št. Andreži. *) Na zadnje bo defilovanje pred nazočimi načelniki in potlej v mestu pred c. kr. okrajnim glavarstvom. Popoldne od 2. ure naprej bo spet na Rójjicah veselica — južina za veterane in ljudski ples. Nocoj (v saboto) bo sprejemanje gostov, muzika po mestu i. dr. v. — Včeraj se je pričelo šolsko leto. Za prvi gimnazijski razred se ni pri nas še nikdar toliko učencev oglasilo, ko letos — Slovencev kakih 40, Lahov (in Nemcev) okoli 80. Za višo realko pa ni vpisanih več, ko kakih 40 učencev. Več o šolskih rečeh drugi pot. — Vendima je po vseh naših vinskih krajih prav pičla. Za vse drugo pa je dobra letina. Vreme imamo uže cel teden krasno. — „Občno menjenje“ je res velevlast. To so pokazali te dni naši meščani. Povedal sem uže, kako nejevoljne so bile vse vrste ljudi zaradi nekkih določeb novega pogrebnege reda. Pretekli torek so peljali pokopat nekega mladega čevljarja. Vsi pogrebci, katerih se je bilo veliko zbralo, zarotili so se, da hočejo mrliča spremiti — ne gledé na magistratovo prepoved — tudi od cerkve naprej peš, sè svečami etc. Ta zarota se je bila razglasila po mestu uže prej, zato se je zbrala na Travniku in po vseh ulicah proti pokopališču obilna množica gledalcev. Prišedši iz cerkve ni hotel (privatni) križnosec izročiti križa cerkovniku, in ta ni mogel z duhovnikom (po magistratovi zapovedi) stopiti na, oziroma, v kočijo. Tako se je nadaljeval sprevod po stari goriški šegi in nazoča policija se ni upala ljudi razganjati, kakor se je nekaj krat poprej bilo zgodilo. K tej demonstraciji proti municipiju so ljudje po

*) V Št. Andreži je jutre tudi nova maša, in sicer uže druga letos; prva je bila preteklo nedeljo. Oba novomašnika ste Pavletič-a. Rojakov-mašnikov ima Št. Andrež zdaj sedem.